

ג' בחינות בקבלת מלכות שמים

בס"ד

א. רמב"ם (וכן בשאר מוני המצוות) מבואר שהפסק שמע ישראל וגוי הוא מצות עשה, הצוי להאמין ביהוד ה', זו"ל בספר המצוות (מ"ע ב'):

המצוות השנייה היא הצוי שצונו באמנות היהוד והוא שנאמין שפועל המציאות וסבירו הראשונה אחד, והוא אמרו ית' 'שמע ישראל כי אלקינו ה' אחד'. וברוב המדרשות תמצאים יאמרו 'על מנת ליחד את שמי' 'על מנת ליחסני' וربים כאלה, רוצים בזה המאמר שהוא אמן הוציאנו מן העבדות ועשה עמו מה שעשה לנו החסד והטוב אלא על מנת שנאמין היהוד כי אנחנו חייבים בזה... ויקראו גם כן זאת המצוות מלכות, כי הם אמרו כדי לקבל עליו (*על) מלכות שמים רוצים לומר להודות ביהוד ולהאמינו.

[*בדרוסי אמסטרדם ת"כ וורשה-וילנא ליתה למלה 'על', וכן בחינוך פ' ואתchan ובקנאת סופרים על סה"מ ליתא. אך בסה"מ הוצ' הרוב קאפה והוצ' ר"ש פרנקל איתא]

ב. רשי' פ' ואתchan: ה' אלקינו ה' אחד. ק' טהו' ללקינו עמה ולם מלקי הארץ, קול עתיד לאיזות ק' מהל, טנה' כי מו' להפקיד כל עמים צפה כרואה לדורות כולם צפס ק' (פנימ' ג, ט') ונגמר ציס כסוף כס' פ' מהל זטמו למלך (וכילא ד, ט'). בספר פ' ואתchan תניא כפירושו של רשי': "ד"א - ה' אלקינו בעזה", ה' אחד לעזה"ב וכן הוא אומר 'והיה ה' למלך על הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'. המדרש הגדול מביא את הספרי מלא במלחה ומסיים: "וזו היה קבלת עול מלכות שמים".

moboor במרדרש הגדול שבחינה זו של יהוד ה' נחשבת לקבלת מלכות שמים. והכי איתא בספר היראה של רבינו יונה ששפיר דמי לכוון כונה זאת בעת קריאת שמע: "ובקריאת שמע... יאריך בدل"ת (של אחד) עד שיחשוב בלבבו שבורא עולם הוא מלך למלחה ולמטה, בשמים ובארץ וארבע רוחות העולם - ממזרח וממערב צפון ודרום - ותחום רבה, ו[על] רמ"ח איברים שבו", [שים לב לתוספת על לשון השו"ע סי' סא ו - צוריכים להמליך את הקב"ה גם על רמ"ח איברים]. וספר היראה ממשיק: "ואם לא יוכל לכון כל כך, יכוין ה' שהוא עתה אלקינו עתיד להיות אחד".

ובבחינה זו מתפללים ב"מלכות" במוסף דר"ה. ואיתא בר"ה דף טז. "אמר הקב"ה... אמר לפניו בר"ה מלכות... מלכות כדי שתמליכוני עליהם!"

פתחה לפוסקי מלכות: על בן נקוה לך ה'א לראות מהרה בתפארת עז להעיר גללים מן הארץ והאללים ברות כורתן לתקום עולם במלכות ש' וכל בניبشر יקרוו בשם, להפטות אלך... יכירו ויידעו.... ויקבלו כלם את עול מלכותך, ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד כי המלכות שלך היא, ולעלמי עד תמלך בכבוד ככבוד בתרורתך ה' מלך לעולם ועד..... פוסקי סיום של מלכות: ... ונאמר: על מושעים בהר צין לשפט את הדר שעשו והיתה לה' המלוכה. ונאמר: שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. [לפי רשי' "שמע" הוא ממש המשך لما שאומרים מוד מקודם, והקדמה לתפלה הבאה].

תפלה לאחר מלכות: אוא"א מלך על כל העולם כלו בכבוד... ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי ישראל מלך, ומלכותו בכל משללה.

ג. רמ"ן האורות חיות להרא"ה מלונייל הל' ק"ש מקשר קבלת מ"ש לה' אלקינו, זו"ל: "נדריך להאריך כשאומר ה' אלקינו שיחשוב בלבבו ד' מלכנו וזהו קבלת מלכות שמים".

וכן הוא באבודרם וז"ל: "עוד תמצא עשר מצות עשה קבועות בפרשת שמע: אחת - קבלת עול מלכות שמים שני' ה' אלקינו". שנית - יהוד השם שני' ה' אחד. שלישיית אהבת השם שני' וואהבת את ה'א....".

והוא כדעת הרמב"ן המביא בכמה וכמה מקומות כתבי שקבלה מלכות שמים פירושה להאמין באלקותו ית' (המצוות הראשונה במנינו של הרמב"ם).

המairy בפ"ב בדברות בביור המשנה של ר' יהושע בן קrhoחה מביא אכן את שתי הבדיקות: "למה קדמה שמע לויה אם שמעו וכו' כוונת המשנה לבאר טעם סדר הפרשיות.... מפני שפרשה ראשונה יש בה עול מלכות שמים ר"ל התבוננות מציאותו ית' [כרומב"] ואחדותתו [כרומב"] - והוא פ██וק ראשון....".

וז"ל הרמב"ן בהשגתיו על ספר המצוות של הרמב"ם השגה למ"ע א': "כתב הרוב [הרמב"ם] המצוה הראשונה שנצטווו באמנות האלקות, והוא שנאמין שיש שם עלה וסבה הפעול בכל הנמצאות והוא אמרו יתעלה אני ר' אלקך [כל זה לשון הרמב"ם].... אמר הבודב [הרמב"ן] בדברי רבתינו מפרש שהוא קבלת מלכותו ית' והיא אמונה האלקות".

ובהשגה למצות ל"ת ה': "... הרי שבראו פעמים הרבה הרכבה כי דברו אני הוא קבלת מלכותו כלומר האמונה באלקות".

ובשחתת הלאוין א': "המצוות הראשונה - שנגענו שלא ישכח אחד ממנה אמונה האלקות. וענן הנעה הזאת שנצטווו מצוה ראשונה בקבלת מלכות שמים, כלומר שנאמין שיש אלוק פועל בכל הנמצאות מוצאנן מאן מוחלט אל היש שם עליו ואל היש שייחזק בו בכל זמן

מן הומנום, והוא שאמיר תעלת אנכי ה' אלקיך אשר הוציאתך מארץ מצרים מבית עבדים, **שהיה מצוחה באמונה...**
ובפירורו עה"ת פ' יתרו כתוב: "אנכי ה"א - הדרור הזה מ"ע יורה ויצוה אותם שדעו ויאמינו כי יש ה' והוא אלקים להם.... וו המצחוה
תקרא בדברי רבוותני **קבלה מלכות שמים**".

נקדים הקדמה: הרמב"ן מפרש את הדבר הראשון "אנכי ה'" אלקיך אשר הוציאתך מארץ מצרים מבית עבדים" כאלו בתוכות בו שתי מצוות: "אנכי ה'" ו"אנכי אלקיך", והדברו "לצדדים קתני" -

[ה] אנכי יקו"ק אשר הוציאתי מארץ מצרים

וְנִכְנֶה אַלְקִינְד אֲשֶׁר הַוֹצָאָתֵיך מִבֵּית עֲבָדִים

זה בפסוק ייחד שכלוותינו דהיינו

ו[ג] המצויה לדעת ולהאמין שיש בורא - לדעת ולהאמין שיש יקו"ק.

וְנִן הַחַיּוֹב הַמִּזְוְחָד שִׁישׁ עֲלֵינוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְעָבְדוֹ - שֶׁהוּא אֱלֹקֵינוּ.

לשנייהם הוא יצאת מארים.

והנימוק לשניהם הוא יציאת מצרים.

זהה לשון הרם'ב"ן בפ' יתרו על הדברור אנסי במלואה (את האותיות [נ'ג'] הרספנו אנו, כדי להראות על התוכן הכלול):

"אֲבָנִי" [ה'] ו"אַלְקָדֵן" הריבור הזה מזכות עשה, יורה ויצעה אותן שדרעו, ויאמינו כי [ה'] יש ה' (ו') והוא אלוקים להם; בלאורם [ה'] יש הוה

קדרמן מאותו היה הכל בחפי' ויכולת [ב'] והוא אלקים להם - שחוויכים לעבור אותו.

ויאמר [ה] 'אשר הוציאתיך מארץ מצרים' כי הוציאתו אותם ממש חורה על המציגו

וגם תורה על החורש - כי עם קדמאות העולם לא ישתנה דבר מפבע - ותורה על היבולות. והנה היכולת תורה על היבול כmo משם

ישר בערbor תרע כי אין כמוני בכל הארץ. וזה מטעם אשר החזאתך כי הם יהודים והערדים בכלל אלה.

בצ'ן, מבית עדרם, שהוא עומרם במצרים בבית העברים שהייתה השם הנගול לפרטעה. ואמר להם זה לאמר שהם חייכים בז'ן

והנכבר והנרא הוּא לאלקים להם שיעבדו, כי הוא פדר אותם מעבדות מצרים, כתעטם "כִּי עָבֹר הַס... אֲשֶׁר הַגְּזָרָה מִארֵן מִצְרָיִם.

ויביר רשותו לשלוח משל איזי השמות בקדושים על רבר האות.

המאות הראשונות של המאה ה-20, נספחו לשליטי אירופה, בייחוד בבריטניה ובלגיה.

בְּגַמְרָלֶקְעָם אֲלֵהוֹתָה לְאַלְמָנָה כְּלָבִשָּׁה וְאַמְּרָבָד לְמַלְאָךְ שָׂרָבָן לְמַרְגָּבָה אַרְכָּוָה לוּ שְׁרָבָּה

עלינו נזירם אמר לפק לא שתחבלנו מלבדי איזום מקלט נזירם שאם מלבדינו איזום מקלט נזירם באב אסם מפחים בלב אב

לא זהה לך, אנו הוא שברלהם מלךינו נולרטם במאירם אמרנו לנו זו בשם שרבבלתת מלכובוי גבלו

בלוג אובי שאותם מברכים עליהם שומרנו לנו, ובו אני אלקיבם מארח מאורות. בבלו בל איזמי.

שם בערך	פסחים נו.	משמעות קלפיש"	ילק"ש תורה רמז תולדז וזרבים רבא' ל"ה	ילק"ש תורה רמז תולדז וזרבים רבא' ל"ה
<p>ד"א. מהיבין זכו ישראל ליק"ש, מאבינו יעקב, שנא' הקבצו ושמעו בני יעקב. אמר להם שמא משאני נפטר אטס משתחווים לאל אחר, אמרו לו, שמע ישראל (ה' אלקינו ה' אחד. אמרו) כשם שאין בלבך אלא אחד וכו' [כך אין בלבנו אלא אחד (ע"פ הגמ' בפסחים)] והוא אמר בלחישת שכמליו. ומה ישראל אמרים עכשו? שמע ישראל אבינו, אותו דבר שצוויתנו נהג בנו - ה' אלקינו ה' אחד.</p> <p>עם המילים 'שמע ישראל' אנחנו פונים אל יעקב אבינו ומהחרבים אל האמונה בכורא עולם שקבלנו מאבות השולם דרכו.</p>	<p>ומהיבין זכו ישראל לקרות שמע? אמר רבי פנחס בר חמא, ממtan תורה זכו ישראל לקרות שמע. כיצד, את מוצא לאفتح הקב"ה בסיני תחלה אלא בדבר זה אמר להם "שמע ישראל! אני ה' אלקין" לנו כולם ואמרו: "ה' אלקינו ה' אחד". משה אמר בשכמליו....</p> <p>ערב ובקד אמרנו משמעיהם לאזינו הדר של אוחה קריאה שקרא הקב"ה אלינו אז בהר סיני "שמע ישראלו", הדר של אותה תביעה לקבלת מלכות שמיים - ואנחנו עונדים עליה כמו אז "(הן) ה' אלקינו ה' אחד"</p>	<p>.. אמר רבי שמעון בן לקיש ויקרא יעקב אל בנו ויאמר האספו ואגדה לכט' ביקש יעקב לגלות לבנייו קץ הימין ונסתלקה מהם שפינה. אמר שמא חס ושולום יש במתתי פסול כאברהם שיצא ממנה ישמעאלوابי יצחק שיצא ממנה עשו. אמרו לו בניו שמע ישראל ה' שקינו ה' אחד. אמרו בשם רבנו "פָנִישׁ בְּכֶם אֵישׁ אוֹ אֲשֶׁר... ". ענו כולם, ואמרו "שמע, ישראל, ה' אלקינו, ה' אחד", כלומר שמע ממנה אבינו ישראל, ה' אלקינו ה' אחד. פתח הזקן אמר, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד;</p> <p>נהגו כל ישראל לומר שבת שшибח בו ישראל הזקן, אחר פסוק זה:</p>	<p>ילק"ש תורה רמז תולדז וזרבים רבא' ל"ה</p>	<p>ילק"ש תורה רמז תולדז וזרבים רבא' ל"ה</p>

ספריו פ' ואתחנן: .... וכן אתה מוצא כשנפטר יעקב אבינו מן העולם קרא להם לבניו והוא חינן כל אחד ואחד בפני עצמו וזרע אותם כולם כאחד. אמר להם שמא יש לכם בלבכם מחולקת על מי שאמר והיה העולם. אמרו לו: שמענו, בשם שאין בכלל מחולקת, כך אין בלבנו מחולקת על מי שאמר והיה העולם, אלא 'ה' אלקינו ה' אחד. - כ ר מב ' ס

מצות עשה
שמורה ומזכה אותנו

שנדע ונאמין כי

אָגָּכִי יְדֹדֶל

יש הווה קדמון
מאתו היה הכל בחפץ ויכולה

אַקְרֵיר
והוא אלקיים לנו
שחייבים לעבוד אותו
ומורה

אֲשֶׁר הַוַּצְאֵתִיךְ מִארְצֵן מִצְרָיִם

על המציאות
על החפץ
כי בידעה ובהשגחה ממנה יצאו משם
על החדש
כי עם קדמונות העולם לא ישתנה דבר מטבעו
על היכולת
והיכולת מורה
על הייחוד

כמו שאמר בעבר תדע כי אין כמוני בכל הארץ

אֲשֶׁר הַוַּצְאֵתִיךְ

כי אנחנו הידועים והודים בכל אלו

מִבֵּית עֲבָדִים

כי אנחנו חייבים
שייהה השם הגדול והנכבד והנורא זהה
לנו לאלקים שנעבדהו
כי הוא פדה אותנו מעבדות מצרים